

PAISUMS-116

Profesors zinātnieks ar ambīcijām
Jūrascūciņa uz dullo savākta meitene
Štukovs Profesora mēģeņu mazgātājs
Persifals neattapīgs algotais nolaupītājs

vienīgais cēliens

Telpa. Pie pretējās sienas pulkstenis, turpat durvis. Dīvāns, pāris krēsli. Rakstāmgalds. Uz rakstāmgalda būris ar pelītēm, ūdens karafe, divas glāzes, šļirce, vates kumšķis, viena pudelīte ar spirtu, otra – ar uzrakstu *Paisums–116*.

Štukovs *(sēž uz dīvāna, nervozi kustina kāju)* Profesor, ir jau pāri desmitiem, bet Persifala joprojām nav. Varbūt kaut kas nogājis greizi.

Profesors *(baro pelītes)* Mjā, varbūt. Bet mēs jau varam tikai gaidīt. *(ieliek peļu barību galda atvilktnē, apsēžas uz krēsla)* Tā kavēšanās ir kaitinoša, bet nav jau arī tik vēls, lai uztrauktos. It īpaši *tu*. Es taču esmu tas, kas Paisumu izgudroja.

Štukovs Es pietiekoši ilgi esmu bijis jums līdzās, lai justos iesaistīts. Man tas ir svarīgi.

Profesors Mjā, svarīgi. Es tomēr neticu, ka tu saproti, cik tas viss ir vareni.

Štukovs Jūs taču mani mācījāt.

Profesors Es nerunāju par augstskolas zināšanām. Tu vienkārši vēl es par jaunu, lai saprastu, kas ir galvenais. Es par tevi dažreiz tiešām baidos. Tomēr es ceru, ka kļūdos un tevi zinātne neinteresē tikai kā iespēja nopelnīt.

Štukovs Vai tiešām jūs man vēl neuzticaties?

Profesors Uzticos, uzticos. Vairāk nekā jebkuram citam. Tomēr tagad, kad Paisums jau gandrīz gatavs, apsoli, ka naudas dēļ nezaudēsi galvu un nepieņemi stulbus lēmumus. Nauda nav galvenais.

Štukovs Kas tad ir galvenais?

Profesors Izdarīt kaut ko tādu, kas vēl nevienam nav izdevies. *(pēc pauzes)* Cieņa, lai mani novērtē. Man vajag gandarījuma sajūtu. Ar naudu nepietiek. Ar slavu... hmm. Tad lai tā ir slava Paisumam.

Štukovs Nevajag naudu? Nu gan runājat kā apsēstais.

Profesors Varbūt esmu arī.

Štukovs Es varbūt saprotu.

Profesors Nu, bet tu apsoli! Man patiktu, ja tavas ambīcijas paceltos virs naudā izsakāmā līmeņa. Apsoli, ka būsi zinātnieks, nevis tirgotājs.

Štukovs Es... (*minstinās, tad strauji pagriežas pret durvīm*) Dzirdējāt? Varbūt Persifals atgriežas. (*pieiet pie durvīm, klausās*) Nē, laikam tomēr nav. (*atkal apsēžas*) Bet drīz taču viņam vajadzētu nākt.

Profesors (*nopūšas*) Tas gan ir nomācoši. Zemākās šķiras telpas, zemākās šķiras iekārtas un tagad vēl arī zemākās šķiras palīgi. Tas, ka man jāstrādā šādos apstākļos, tumsā, pagrabā, pilnīgi neievērotam, ir vienkārši nepieņemami. Un eksperimentēt ar nestandarta pelītēm ir neprofesionāli. Ja tikai man atkal būtu īsta laboratorija ar īstām jūrascūciņām.

Štukovs Nu šovakar būs jums jūrascūciņa – visīstākā. Ka tikai tas Persifals atvilktos.

Profesors Mjā, neprašā, amatieris. Neciešu tādus nekompetentus muļķus. Tad jau redzēs, ko viņš vispār būs dabūjis.

Štukovs (*iesmejas*) Paļausimies, ja ne uz Persifala veselo saprātu, tad vismaz uz veiksmi.

Profesors Mjā, veiksmē nenāktu par ļaunu. Es palieku nepacietīgs.

Štukovs Pārāk bargi jau Persifalu kritizēt arī nevar. Viņš taču tiešām ir iesācējs.

Profesors Kā tad. Varbūt vēl nosvinēsim viņa debiju? Ja kaut ko dara, tad dara kārtīgi. Iesācējs...

Štukovs Pieredze maksā naudu.

Profesors Kur tad ir tā nauda?

Štukovs Nav. Par to jau es arī visu laiku runāju. Jāpadomā par ienākumiem.

Profesors Tikai nesāc atkal!

Štukovs Nu labi, jau labi. Es tikai gribu pievērst jūsu uzmanību lietas ekonomiskajai pusei.

Profesors Negribu par to tagad domāt. Šis taču ir liels vakars.

Štukovs Jā, Profesor, ir gan.

Profesors Strādāju tik ilgi, un beidzot, beidzot pelīte izdzīvoja. 116. pelīte. Vai tu vari iedomāties? Protams, nevari. Pele izdzīvoja. Tas manus pētījumus paceļ pavisam jaunā līmenī. Es jūtos varens!

Štukovs Jūs jau arī esat varens.

Profesors Es par to pārliecināšu arī citus.
(*dzirdami būkšķi*)

Štukovs Nu gan kāds nāk.
(*klauvējieni*)

Štukovs Kas tur ir?

Persifals Es tas esmu. Atverat!

Profesors Nu, tad beidzot!
(*uznāk Persifals, pa pusei velk, pa pusei nes Jūrascūciņu*)

Persifals Re! Dabūju!

Štukovs Dabūji jūrascūciņu?

Profesors Kas tā par mazgadīgo?! Es prasīju *normālu* cilvēku.

Persifals Viņa ir normāla.

Štukovs Neviens tevi neredzēja? Liecinieku nav?

Persifals Nav, nav. Es uzmanījos.

Profesors Atsien viņai muti.
(Persifals noņem Jūrascūciņai mutes aizsēju)

Jūrascūciņa Laidiet vaļā! Nelieši, idioti, glēvuļi! Au! Ko vajag? Nu, laid taču!

Profesors Kuš, kuš. Drusku parunāsim. Un bez kliegšanas, labi?

Jūrascūciņa Ko jums vajag?

Profesors Vispirms tikai atbildi uz dažiem jautājumiem.

Štukovs *(paņem pildspalvu un lielu piezīmju bloku, apsēžas pie rakstāmgalda, gatavojas pierakstīt)* Cik tev gadu?

Jūrascūciņa Cik jums neder?

Persifals *(sapurina Jūrascūciņu)* Cik gadu?

Jūrascūciņa Au! Deviņdesmit septiņi.

Profesors *(pamāj ar galvu)* Mhm.

Štukovs Cik tu sver?

Jūrascūciņa Divarpus centnerus.

Profesors Mhm. Skaidrs. Jokojas. Štukov, pieraksti: psiholoģiski interesants indivīds.

Štukovs Pierakstu. *(Jūrascūciņai)* Zini, būtu ļoti jauki, ja tu atbildētu uz jautājumiem, jo mums nav svaru, ar ko tevi nosvērt.

Profesors Nu, labi, labi, nerunāsim par to, kā mums nav. Gan jau viss sanāks.

Jūrascūciņa Kas sanāks? Nekas jums nesanāks! Neko nemaz nemēģiniet!
(Jūrascūciņa aktīvi mēģina izrauties no Persifala tvēriena; viņai izdodas; Persifals atkal mēģina viņu satvert, bet Jūrascūciņa Persifalam ar dūri iesit pa seju; Persifals izvelk aiz jostas aizbāzto pistoli)

Persifals *(draudot Jūrascūciņai)* Tā gan nevajadzēja!

Jūrascūciņa *(māksloti skaļi smejas, knapi var parunāt)* Paskat, paskat, kāds liels, stiprs vīrietis – un vēl ar šaujamo! Baigais vecis!

Persifals Apklusti! Nesmejies par mani!

Profesors Persifal, aizvāc ieroci.

Štukovs Dzirdi, ko Profesors saka?

Jūrascūciņa *(joprojām smejas locīdamās)* Patiešām, vecīt, Persij, mierīgāk. No manis taču nav jābaidās. Es neesmu tik bīstama, ka jāizvelk šaujamie.

Persifals Neņirgājaties par mani! Es neļaušu! Pietiek!

Profesors *(nostājas starp Jūrascūciņu un Persifalu)* Nu vienreiz tiešām pietiek!

Štukovs Ak vai! Nu kas te notiek! Galīgi ne pēc plāna.

Profesors Ko tu atļaujies! Atdod pistoli un neuzdrošinies draudēt manai jūrascūciņai. Tu viņu atvedi *man*.

Štukovs Proties, Persifal, neesi muļķis!

Jūrascūciņa Klausī gudrus cilvēkus!
(*Persifals negribīgi nolaiž ieroci*)

Persifals Es neesmu muļķis. Man nepatīk, ka par mani smejas.

Jūrascūciņa Bet šitāds milzīgs vīrišķis ar šaujamo taču ir smieklīgs!

Persifals Beidz!

Profesors Pietiek! Mutes ciet! Persifal, atdod pistoli un ej... sargā durvis.
(*Persifals atdod pistoli un aizvelkas; Profesors padod pistoli Štukovam, kas to ieliek rakstāmgalda atvilktnē*)

Profesors Tagad beidzot varam visi nomierināties. (*piedāvā Jūrascūciņai krēslu*) Lūdzu, sēdies. Varēsim mierīgi parunāt.

Jūrascūciņa (*atkāpjās*) Paldies, es pastāvēšu. Vai varbūt labāk iešu.

Profesors Nē, nē, par iešanu nemaz nedomā. Sēdies – tā būs ērtāk. Un pie durvīm taču stāv Persifals.

Štukovs Jūs jau nevar laist vienu otram tuvumā.
(*Jūrascūciņa paiet uz durvju pusi, apstājas, tad apsēžas*)

Profesors Es ievēroju, ka tev patīk ņirgāties par *lielākajiem*.

Jūrascūciņa Tikai tad, ja viņi ir ņirgāšanās vērti.

Profesors Un tev nemaz nebija bail, kad kaut kāds nelīdzsvarots tips uz tevi tēmēja ar šaujamieroci?

Jūrascūciņa Bail? Man? Ja jau viņš tēmēja, tad viņš arī baidījās.

Profesors Hmm, tu gadījumā neesi lietojusi kādus apreibinošus līdzekļus?

Štukovs Alkohol, zāli, varbūt kādas tabletiņas?

Jūrascūciņa Protams! No visa pa bišķim.

Profesors Neāksties, tas jau paliek kaitinoši. Un atbildi uz jautājumu, mani māc zinātniska interese.

Jūrascūciņa Jā, kā tad – zinātniska! Tā vien izskatās, ka jūs ar zinātni te nodarbojaties.

Štukovs Tieši tā arī ir. Profesors ir atklājējs.

Jūrascūciņa Nu, skaisti gan tas izklausās! Bet priekš kam tad mani te vajadzēja atvilkt?

Profesors Tu palīdzēsi.

Jūrascūciņa Ko?

Štukovs Vai tad tev negribas palīdzēt radīt jaunas zāles? Tas taču būtu ļoti labs darbs, vai ne?

Jūrascūciņa Zāles? Bet tā taču ķīmija. Es pat sālsskābes formulu nezinu.

Profesors Sālsskābi jau arī nevajadzēs.

Jūrascūciņa Bet ko tad?

Profesors Tikai mazliet atsaucības. Vai tu, lūdzu, neuzrotītu savu piedurkni? Vari izvēlēties – labo vai kreiso.

Jūrascūciņa Oho! Kāda izvēle! Bet, zini, man nemaz tik labi nepadodas piedurkņu uzrotīšana. Jums būs jāmeklē kādu citu.

Profesors Es domāju, ja tu pacentīsies, viss itin labi sanāks.

Jūrascūciņa Bet es, lūk, domāju, ka nekas nesanāks.

Štukovs Vai gribi zināt, kas ir pats jaukākais? Tas, ka nevienu jau patiesībā neinteresē, ko *tu* domā.

Profesors Pilnīgi pareizi, ar domāšanu jānodarbojas zinātniekiem. Štukov, piepildi šļirci.
(*Štukovs no rakstāmgalda paņem pudelīti ar uzrakstu Paisums–116 un no tās piepilda šļirci, iedod to Profesoram*)

Jūrascūciņa Paga, paga, veči, tas nu gan neies cauri.

Profesors Ies, ies un kā vēl ies. Es vairs nevaru nociesties. Un tu jau esi liela meitene, kas no špricēm nebaidās, vai ne?

Štukovs (*grib Jūrascūciņu saņemt aiz rokas*) Pavelc uz augšu piedurkni. Ja labi uzvedīsies, varēšu uz rociņas uzsmērēt spirtu.

Jūrascūciņa Nenāciet klāt! Es kliegšu!

Štukovs Kliedz, kliedz.

Jūrascūciņa Es kodīšu!

Profesors Dod šurp rociņu!

Jūrascūciņa Nost!

Profesors Ja jau tā, tad Persifals palīdzēs. Paturēs rociņu, rociņas, pleciņus, visu paturēs.

Štukovs Persifal!

Persifals (*ienāk pa durvīm*) Kas?

Profesors Paturi jūrascūciņai roku.

Persifals (*cieši tur Jūrascūciņu*) Nu, nerausties, nerausties.

Jūrascūciņa Vai tu mani vienreiz liksi mierā, mērgli!

Persifals Tu atkal apsūkāsies?

Jūrascūciņa Es atkal sitīšu.

Štukovs Mieru, mieru, tikai mieru!

Profesors (*izspiež no šļirces gaisa burbuli, pieiet pie Jūrascūciņas*) Tas mazliet sāpēs.

Jūrascūciņa Laidiet! Nu, tā taču nevar! Pagaidiet!

Profesors Persifal, turi tā, lai viņa nekustās. (*iešpricē Jūrascūciņai*)

Persifals Kas tad tas? (*palaiž Jūrascūciņu*)

Jūrascūciņa Kas tas bija? Ko jūs ar mani izdarījāt?

Profesors Tūlīt redzēs. Štukov, pierakstīsi... (*skatās uz pulksteni, skaita līdz sekundes*) ..divi, trīs, četri...
(*Jūrascūciņa iekliedzas, saņemst, sāpēs vaid un lokās; Persifals atkāpjas līdz durvīm, grib iziet, tomēr apstājas*)

Štukovs Profesor?

Profesors Četri – sākas sāpes. Tu pieraksti, Štukov?

Štukovs Jā, Profesor.
(Jūrascūciņa skaļāk iespiežas)

Persifals Kas notiek?

Profesors ..astoņi... Astoņi – kulminācija!!! Deviņi, desmit – atslābums. Pierakstīji?

Štukovs Jā, Profesor.

Profesors Labi. Divpadsmit – eksperimenta beigas. Persifal, esi tik laipns...

Persifals Viņa nomira?

Profesors Protams, ne!

Persifals Bet, ja tā klieudz, tad jāmirst.

Štukovs Persij, tu pats nesaproti, ko runā.
(Persifals stīvi panāk uz priekšu, iesēdina ļīmstošo Jūrascūciņu krēslā)

Profesors *(pieiet pie Jūrascūciņas)* Paskatīsimies... Štukov, šķir jaunu lapu. Jāpieraksta sekas.

Štukovs Jā, Profesor.

Profesors *(apskata Jūrascūciņu)* Pulss paātrināts, bet tas ir normāli. Raksti sešpadsmit. Viss liekas pareizi. Elpošana vienmērīga. Jāatzīst, ka necerēti vienmērīga.

Štukovs Panākumi, Profesor, panākumi!

Profesors Hmm, kas tad tas? Asins izplūdumiņš labajā acī. Neliels. Tas nevarētu būt nekas nopietns.

Štukovs Varbūt.

Profesors Tādi sarkanumi var parādīties arī bez kāda īpaša iemesla.

Štukovs Tas tomēr ir aizdomīgi.

Profesors Pats tu esi aizdomīgs. Droši vien domā par zelta rokas pulksteņiem un rolsroisiem, tāpēc nervozē. Es tagad nedomāšu par sliktāko variantu.

Štukovs Bet ja nu –

Profesors Kuš! Nerunā man pretī, tas ir nepieklājīgi. Tu sāc uzvesties tā, it kā mēs būtu vienlīdzīgi partneri. Mūs šķir vismaz 25 darba gadi. Ja es saku, ka tas nav nekas nopietns, tad tas nav nekas nopietns.

Štukovs Jā, Profesor.

Profesors *(viegli papliķē Jūrascūciņai vaigu)* Cūciņ? Tu dzirdi mani?

Jūrascūciņa Nevajag. Lieciet mani mierā.

Profesors Ak, cik tu daudz gribi! Nu, nekas, nekas. Padzeries ūdeniņu, paliks labāk. Štukov, padod viņai ūdeni.
(Štukovs pieiet pie rakstāmgalda, ielej glāzē ūdeni, dod to Jūrascūciņai, viņa glāzi izgāž; Persifals piepilda otru glāzi)

Persifals *(sniedz Jūrascūciņai ūdens glāzi)* Padzeries!
(Jūrascūciņa padzeras, atdod glāzi Persifalam)

Profesors Persifal, tu vari iet.

(Persifals nekustīgi skatās uz Profesoru)

Štukovs Persifal?

(Persifals noliek glāzi uz galda un iziet pa durvīm)

Profesors *(apsēžas uz dīvāna)* Vai tev sāpēja?

Jūrascūciņa Kas tas bija?

Profesors Vai tev sāpēja?

Jūrascūciņa Kaut kādi slimi eksperimenti! Kas? Kāpēc? Narkotikas? Nē, taču! Nemaz, ne jau tādas! Tā bija dzelzs jaunavas šķidrā māsīca, vai ne?

Profesors Es tev uzdevu jautājumu. *(klusuma pauze)* Vai tev sāpēja?

Jūrascūciņa *(dusmīgi)* Jā, sāpēja!!!

Profesors Tas ir *Paisums–116*. Tēlaini izsakoties, tiešām dzelzs jaunavas šķidrā māsīca.

Jūrascūciņa Bet kāpēc? Es neko nesaprotu. Jūs sākumā kaut ko teicāt par zālēm. Kas tad tās par zālēm?!

Štukovs Acīmredzot, sāpju zāles.

Jūrascūciņa Priekš kam? Tas taču ir... Jūs taču esat... vienkārši sadisti.

Štukovs Nevis sadisti, bet zinātnieki.

Profesors Es esmu zinātnieks.

Štukovs Ļoti labs zinātnieks. Visi, kas piedalās Paisuma pilnveidošanā, var justies pagodināti.

Jūrascūciņa Es no šī goda labprāt atteiktos. Meklējiet brīvprātīgos! Es neesmu domāta eksperimentiem.

Profesors Nav svarīgi, kam tu esi domāta, bet, kam tu deri.

Jūrascūciņa Phe! Ir nu gan filozofija!

Profesors Neceri, ka viss vienmēr notiks tā, kā tev gribas. Tavas tiesības nevienu neinteresē, un vēlmes – vēl mazāk. Tāpat ir arī ar manām tiesībām un vēlmēm. Domā, ka es labprātīgi strādāju kaut kādā nolaistā ūķī? Es visu laiku saskaros ar šķēršļiem! Bet ko es daru? Vienīgo, ko es varu darīt. Es cīnos. Es esmu par sevi. Es daru to, kas jādara, jo tas ir jādara.

Jūrascūciņa Es nesaprotu.

Štukovs Nu, ko tu vari nesaprast?

Jūrascūciņa Kas ir jādara? Kas liek kaut ko tādu darīt?

Profesors Es lieku.

Jūrascūciņa Liec sev?

Profesors *(aizkaitināts)* Jā, lieku. Nekaitini mani! Štukov, tu salīdzināji skaitļus?

Štukovs Jā, Profesor. Nobīde tikai par vienu sekundi. Es pat teiktu, par nepilnu vienu sekundi.

Profesors Hmm. Labāk, nekā es cerēju. Jāatzīst, ka eksperiments bija veiksmīgs.

Jūrascūciņa Eksperiments... Bet kas tad tas ir? Kas ir tas Paisums?

Profesors Nu, vienkārši sakot, viela, kas smadzenēm dod melīgus sāpju signālus, bet miesai reālu fizisku kaitējumu nenodara.

Štukovs Profesora Paisums ir tuvu pilnībai. Tā ir ideāla ilūzija.

Jūdescūciņa Sāpīga ilūzija.

Profesors Paisums zina, kā un cik ilgi iedarboties. Darbības ilgums un intensitāte ir aprēķināti, ņemot vērā cilvēka psiholoģiju.

Štukovs Tas ir ģeniāli.

Jūdescūciņa Ģeniālais vājprāts. Nu, kam tāds Paisums ir vajadzīgs? Pilnīgi bezjēdzīgas sāpes.

Štukovs Sāpēs nav bezjēdzīgas. Vai tad skolā nemāca, ka bez sāpēm nevar izdzīvot?

Jūdescūciņa Šitās *jūsu* sāpes ir bezjēdzīgas.

Štukovs Tās ir ienesīgas. Gan jau kaut kur noderēs.

Profesors Es galu galā esmu pakļāvis nervu sāpes.

Jūdescūciņa Apsveicu, bet kāpēc tad nevarētu tās mazināt? Kāpēc jāizvēlas cietsirdība?

Profesors Cietsirdība ir spēks.

Jūdescūciņa Kādas muļķības! Cietsirdība nav spēks. Cietsirdība ir... slimība. Stulbums.

Štukovs Slimība vai nē, bet Paisumam pircēji atradīsies.

Jūdescūciņa Pircēji? Pircēji! Alkatība! Ha! Te nu bija zinātnieki. Viss tikai naudas dēļ.

Profesors Ne jau nauda ir galvenais.

Štukovs Tomēr pircējus vajag.

Profesors (*pārmetoši*) Štukov!

Štukovs Lai izdzīvotu, Profesor. Lai būtu atzinība. Pircēji ir kā novērtējums.

Jūdescūciņa Un kurš tad tādu draņķi pirkš?

Profesors Draņķi?!

Štukovs Kā tev nav kauna?! Tu pat iedomāties nevari, cik liels darbs Paisumā ieguldīts, cik pelīšu nobendēts!

Jūdescūciņa Un es esmu nākamā...

Profesors Man taču vajag redzēt, kā Paisums iedarbojas uz cilvēku, vai tas ir pietiekoši spēcīgs.

Štukovs Un pircēji taču nebūtu apmierināti ar nepārbaudītu preci. Kaķi maisā nevienam nevajag.

Jūdescūciņa Kādi pircēji?

Profesors Nu par to vēl skaidrības nav. Es vairāk domāju par Paisuma pabeigšanu.

Štukovs Ir vairāki varianti. Slepētais dienests. Valsts policija.

Jūdescūciņa Nevar būt.

Štukovs Cik nevainīgu cilvēku nav atzinušies noziegumos, kurus nav izdarījuši! Parasti tas ir sāpju un baiļu dēļ. Piemēram, bija tāds gadījums. Kāda sieviete ziņoja policijai, ka viņas meita nav pārnākusi mājās. Tika uzsākta meklēšana, bet nekā – atrast nevar. Nevienš neko nav redzējis, nevienš neko nezina. Bet atrisinājumu lietai taču vajag, vai ne? Nu, un balstoties uz kaut kādu nesenu strīdu, izdomāja, ka meitu piebeidzis viņas brālis. Viņš, protams, liedzās, neesot to darījis. Laika gaitā viņš tomēr atzinās. Bet ne jau tāpēc, ka viņš būtu vainīgs. Pēc četriem gadiem meita mātei atrakstīja, ka toreiz

aizbēgusi, slepus apprecējusies un tagad audzina bērni. Bet brālis četrus gadus notupēja cietumā.

Jūrascūciņa Tas taču ir briesmīgi!

Štukovs Nē, tas vēl nav briesmīgi. Pats svarīgākais šajā stāstā ir tas, ka puisis māsas slepkavībā atzinās tāpēc, ka viņu dauzīja. Patiesībā viņu sakropļoja. Protams, to nevarēja neievērot. Kad atklājās viņa nevainība, policija bija divtik, nē pat desmittik noziegusies un vainīga viņa nelaimīgajā liktenī. Sabiedrība bija sašutusi!

Jūrascūciņa Domāju gan. Bet kāds tam sakars ar –?

Štukovs Ar mums? Vistiešākais. Paisums ir dūres aizvietotājs.

Profesors Kā tu droši vien pamanīji, tas sagādā mokošas sāpes, bet tas neatstāj pēdas. Pāris sekundes pēc iedarbības beigām tas ir pilnībā sadalījies. Nekādas analīzes to vairs nevar atklāt. Paisumam vienkārši nav paliekoša iespaids uz cilvēka ķermeni, nav zilumu, nav iekšējo orgānu bojājumu.

Jūrascūciņa Nu ja! Nav seku, nav atbildības. Cik bērnišķīgi.

Profesors Paliek tikai bailes no sāpēm.

Štukovs Un bailes ir iedarbīgs līdzeklis.

Jūrascūciņa Tam tātd jau ir pircēji? Viņi mērķtiecīgi gatavojas spīdzināšanai? Ak Dievs, tie taču ir viduslaiki. Vistumsākie viduslaiki.

Štukovs Ja nepirks policija, pirks citi. Kādam noteikti vajadzēs sāpes pudelītē. Nodibināsim sakarus ar mafiju.

Jūrascūciņa Viss jau ir izplānots... Vai neviens jums nav teicis, ka tā ir psihopātiska ideja? Pretrunā ar cilvēcību?

Profesors Nav gan teicis. Un tas arī nav svarīgi. Vislabāk atceras psihopātus. No viņiem baidās. Ar viņiem biedē bērnus.

Jūrascūciņa Tu gribi, lai ar tevi biedē bērnus? Vai varbūt tev tas viss baigi patīk? Radīt sāpes ir patīkami, ko? Mm?

Profesors Patīkami ir radīt! Paisums ir mans lielākais darbs. Es to esmu paveicis viens pats. Bez firmas, bez finansējuma, bez kolēģiem. Viens savā ūķī ar pelnītēm par sabiedrību. Paisums ir mans darbs. Es to mīlu.

Jūrascūciņa Bet kāpēc tieši Paisums? Kāpēc tik *slikts* darbs?

Profesors Jāatzīst, ka vismaz daļēji tā ir tikai sagādīšanās. Es kādreiz strādāju lielā izpētes centrā. Paisuma pamatprincipus man parādīja nejaušs atklājums. Kad mani... kad es aizgāju no darba, es pilnīgi nodevos Paisumam. Es saskatīju iespēju un to izmantoju. Es vairs neesmu jauns un gribu, lai kaut kas pēc manis paliek. Lai paliek mans darbs. Lai mani atceras.

Jūrascūciņa Spīdzināšanas līdzekļu izgudrotājus parasti ar labu vārdu nepiemin.

Profesors (*sapņaini*) Bet viņus atceras...

Jūrascūciņa Nu, TIK iespaidīgs tas Paisums nemaz nav.

Profesors Kā tā nav?!

Jūlescūciņa Nav, nav, nav! Un tu esi galīgi stulbs, ja iedomājies, ka tev vai tavam tizlajam izgudrojumam atradīsies vieta vēstures grāmatās!

Profesors Tu redzēsi, ka tas tiks novērtēts. To izmantos.

Štukovs To izmantos, to pirks, to noteikti pirks.

Jūlescūciņa Pircēji būs tādi paši muļķi kā pārdevējs.

Profesors Kā tev nav kauna, tu nožēlojamā, neizglītotā –

Jūlescūciņa Un kas tad tu pats esi? Slimiķis, slimis tu esi! Tu neesi normāls cilvēks. Iedomājies no sevis nezin ko! Ceri uz pasaules slavu un ievērību! Ha! Nekas tu neesi!

Profesors Ak tu!

Jūlescūciņa Nu?

Profesors *(pēc pauzes)* Velc nost drēbes.

Jūlescūciņa Ko?! Kas vēl nebūs!

Štukovs Palīdzēt?

Profesors Nevajag! Lai viņa pati.

Jūlescūciņa Nē. Kāpēc?

Profesors Uztver to kā pazemojumu.

Jūlescūciņa Ej ellē!

Profesors Tad nevilksi, ja? Nu ko... Štukov, sagatavo šļirci!
(Štukovs šļircē ievilk Paisumu, padod to Profesoram)

Jūlescūciņa *(atkāpjas divus soļus)* Jūs abi esat pretīgi! Es jūs ienīstu!

Profesors Ar tik skarbiem vārdiem tu neko nepanāksi. Laikam vajadzēs pasaukt palīgā.

Štukovs Persifal!

Persifals *(ienāk, paliek, stāvot pie durvīm)* Nu?

Profesors Atkal tas pats darbiņš. Paturi cūciņai roku.

Persifals Kāpēc?

Profesors Vajag.

Persifals Viņa atkal klieds?

Štukovs Dari, Persifal, dari!

Persifals *(paskatās uz Jūlescūciņu)* Atkal?

Profesors Nerunā, bet rīkojies!
(Persifals brīdi vēl minstinās, bet tad iet pie Jūlescūciņas)

Jūlescūciņa Nenāc! Es brīdinu – nenāc klāt!
(Persifals it kā uz brīdi apstājas, bet turpina tuvojties Jūlescūciņai; viņa atkāpjas līdz sienai)

Jūlescūciņa Kāpēc?

Persifals Es nezinu.
(Persifals aiz rokas aizvelk Jūlescūciņu pie Profesora)

Jūdescūciņa Laid, laid vaļā! Neuzdrošiniēs!

(Persifals neatlaiž Jūdescūciņu, kamēr Profesors nav iespricējis; Persifals atkāpjas, atspiežas pret sienu un aizsedz seju ar rokām)

Profesors Duršu tik ilgi, kamēr labi uzvedīsies.

(Jūdescūciņa iespiedzas, nokrīt uz ceļiem, saraujas čokuriņā, ciešas, lai nekliegtu; Persifals ievaidas, sāk staigāt šurpu turpu)

Profesors *(skatās uz pulksteni, bet neskaita vienā ritmā ar sekundēm)* ..četri, pieci, seši, septiņi, astoņi, deviņi, desmit. Nu jau jābūt atslābumam. Persifal!

(Persifals apstājas, bet neatbild)

Štukovs Cilvēk, kas notiek? Persifal?

(Persifals panāk uz priekšu, nedroši notupstas pie šņukstošās Jūdescūciņas; Persifals grib Jūdescūciņu piecelt, bet viņa atraujas no Persifala un pati pieceļas, sagrīļojas, apsēžas uz dīvāna; Persifals aiziet līdz durvīm, bet neiziet ārā)

Profesors Nu, kā tad būs? Klausīsi?

(Jūdescūciņa neatbild; Persifals pie durvīm enerģiski groza galvu)

Profesors Vai cik mierīga! Laikam tomēr Paisums iedarbojās!

(Profesors grib Jūdescūciņai pataustīt pulsu; viņa Profesoru vārgi atgrūž; Profesors parausta plecus, apsēžas blakus uz dīvāna)

Profesors Saki man, vai otrajā reizē sāp vairāk?

Jūdescūciņa Zini ko, pats izmēģini.

Profesors Es jau arī izmēģinu. Uz tevis.

Štukovs Un nevajag dusmoties – tas viss taču ir zinātnes vārdā.

Jūdescūciņa No zinātnes te nav ne smakas.

Profesors *(pielec kājās)* Tava filozofija nevienu neinteresē! Eksperiments jāturpina. Tā tad plāns ir šāds: injekcijas turpināsies tik ilgi, kamēr tu paliksi paklausīga kā cirka blusa. Skaidrs? Tas būs tāds ķīmiski psiholoģiskais eksperiments.

Jūdescūciņa Ko tu vispār iedomājies?! Tu domā, ka tagad esi baigi varenais? Pavicināsi šļirci, un viss notiks pēc tava prāta? Dzīvē tā nenotiek!

Profesors Hmm... Interesanti. Man šķiet, ka jāpalielina deva, citādi nav gaidītā efekta. Kad Paisums pa īstam iedarbosies, tu sapratīsi, ka *tieši tā* dzīvē notiek. Štukov, šļirci!

Štukovs Bet, Profesor, kā tad ar intervālu? Vēl nav pagājušas deviņas minūtes.

Profesors Pie velna deviņas minūtes! Dod šļirci un iepildi par 37 % vairāk!

Štukovs Tad izjuks plāns. Eksperiments var neizdoties.

Profesors Es sāku par tevi šaubīties, Štukov. Es galu galā varu strādāt arī viens.

(Štukovs paklausa; Profesors paņem šļirci, iet pie Jūdescūciņas; viņa sāk raudāt un bīdās uz tālāko dīvāna malu)

Jūdescūciņa Nevajag. Lūdzu, nevajag.

(Persifals panāk nedaudz uz priekšu)

Profesors Ko nevajag? Ja nevajag, tad jāklausa. Klausīsi?
(Jūdescūciņa neatbild, bet pieceļas un lēni atkāpjas)

Profesors Uzvedīsies kārtīgi?
(Profesors saņem Jūdescūciņu aiz rokas; viņa purina galvu, bet nepretojas)

Profesors Ja ne, tad ne.

Jūdescūciņa Lūdzu, lūdzu, nevajag. Es nevaru. Es nomiršu.

Profesors Varbūt.

Persifals Pietiek!

Profesors Ko?

Persifals Viņa kliegs.

Profesors Nejaucies.
(Persifals pagrūž Profesoru; Štukovs aizmūk aiz galda)

Štukovs Kas notiek? Ak vai!
(Persifals iesit Profesoram; Profesors nokrīt; Jūdescūciņa izskrien pa durvīm)

Štukovs Persifal, ko tu dari?!

Persifals Pietiek! Nav pareizi!
(Profesors ceļas kājās, atbalstīdamies pret galdu; viņš atver atvilktni un izņem Persifala pistoli)

Profesors Tu visu sabojāji. Visu!
(Profesors nošauj Persifalu)

Profesors Man nepatīk, ja mani traucē.
Beigas.

Kristīne Grigus 2007